dig dat ent en onderstam volledig vergroeid zijn. Dit alles bewijst wel, dat er in de korte-dagplant bij belichting gedurende een bepaalde korte tijd per dag een stof gevormd wordt, die na transport naar andere deelen tot bloemvorming leidt. Men noemt die stof voorloopig „florigeen" maar nadere identificatie daarvan is voor zoover mij bekend nog niet gelukt; wel wijzen proeven erop, dat tenminste bij verwante soorten dit florigeen identiek is.

Verdere Literatuur-aanwijzingen over dit onderwerp in het juist verschenen Leerboek der Algemeene Plantkunde onder redactie van Prof. Dr. V. J. Koningsberger Deel II blz. 589.

Dr. A. B. van Deinse • Rotterdam

De egel en zijn fruitvervoer.

De mededeelingen over bovenstaand onderwerp in Natura van 15 April 1942, Jg. 41 nr. 1/4 blz. 7, geven mij aanleiding nog het volgende hierover te zeggen.

In de „Beknopte Natuurlijke Historie der Zoogende Dieren", van *J. D. Pasteur*, 2e deel, 1796, blz. 168, staat over deze kwestie het volgende: „..... als die (vruchten) op den grond liggen, gaat hij (de egel) op dezelve rollen, wanneer zij zig aan zijne pennen hechten, en dan draagt hij die op zijnen rug naar zijn hol".

Egel met jongen. (*Foto van de Peppel*).

In „Le Buffon de la Jeunesse", *Pierre Blanchard,* 3e druk, 1e deel, 1804, lezen wij : „Quelques naturalistes prétendent que, pour emporter des fruits et des raisins, ils (de egels) usent d'un moyen ingénieux, qui est de se rouler sur ces fruits, de les ambrocher, et de s'en aller ainsi le dos chargé, mais Buffon ne le croit pas".

De „Nieuwe Katechismus der Natuurlijke Geschiedenis", door *W. Goede,* 2e deel, 2e uitgaaf, 1832 blz. 5, zegt hierover : „Hij (de egel) klautert op vruchtboomen, plukt derzelver vruchten af, laat ze op den grond vallen, en rolt zich dan onder den boom heen en weer, opdat de vruchten in zijn pennen mogen blijven steken, en door hem weggedragen worden". De schrijver deelt in de titel van zijn vierdeelig werk nog mede, dat *Martinet* hem tot voorbeeld is geweest.

Belangrijker dan genoemde citaten, is een mededeeling in „Het Leven der Dieren" door *A. E. Brehm,* voor Nederland bewerkt door *S. P. Huizinga,* 1e deel, Zoogdieren, van ± 1900, blz. 349—350: „De materialen voor den nestbouw worden door den egel op den rug thuis gebracht; hij verzamelt ze op een vreemdsoortige wijze. Hij wentelt zich n.l. op de droge bladeren om, daar waar deze het dichtst op elkander gelegen zijn; er hechten zich dan tal van bladen aan zijne stekels, waardoor hij een zeer vreemd voorkomen verkrijgt. Op soortgelijke wijze brengt hij ook ooft naar huis. Men heeft vaak aan de waarheid van dit verhaal getwijfeld; **L e n z heeft het echter gezien,** en tegenover zulk een waarnemer zou twijfel een misdrijf zijn, waaraan wij ons niet willen schuldig maken". Op blz. 348 en 349 staan waarnemingen van *Lenz* over egels in hetzelfde boek en daaruit blijkt, dat deze onderzoeker zich uitvoerig met deze dieren heeft bezig gehouden. Ook elders komt men in *Brehm-Huizinga* den naam van *Lenz* herhaaldelijk tegen.

De waarneming, dat de egel zijn pennen kan gebruiken voor het vervoer van nestmateriaal, wordt nog gesteund door een bericht van een onzer leden, Mej. *H. Elsinga* uit Groningen. Zij schreef naar aanleiding van de artikeltjes in de April-afl. van Natura het volgende : „Enkele jaren geleden had ik een paar zijden handschoenen gewasschen en ze daarna op een bleekveldje gelegd. De volgende ochtend lagen ze daar nog, echter doorzeefd met gaatjes. Wat daarvan de oorzaak was, liet zich moeilijk raden. Doch mijn vermoeden was, dat een egel de schuldige zou zijn. Wijl echter meeningsverschil hierover bestond en mijn nieuws-

gierigheid was geprikkeld, heb ik de handschoenen dien avond weer op het bleekveldje gelegd. Toen ik tegen het donker eens in de tuin ging kijken, meende ik bij de handschoenen iets te bespeuren en bij het licht van een lampje **zag ik duidelijk een egel met een mijner handschoenen op de rugpennen.** Hij bewoog zich in de richting van de heg op de scheiding tussen ons en buurmans erf, op welk laatste al eer egels gezien waren. Den volgenden ochtend vond ik de handschoen onder de heg; de egel had haar blijkbaar op zijn vlucht verloren. De andere lag nog op de bleek".

Tot zover de gegevens pro- het vervoer door de egel op zijn stekels. Een en ander is echter niet in overeenstemming met hetgeen de heer *Chr. F. W. Doyer* in Natura van 15 April 1942 op blz. 11—13 mededeelt. Er zijn positieve waarnemingen gedaan over vruchtvervoer en over vervoer van nest materiaal door egels, al komt dit vermoedelijk lang niet bij alle egels voor. Dat is in overeenstemming met de groote individuele karakterverschillen, die de heer *Doyer* op blz. 12 van den egel opgeeft. Dat het dier „doelbewust" zou handelen, is door niemand beweerd. De heer *Doyer* zegt nog, dat het hoogst onwaarschijnlijk is, dat een gespecialiseerd orgaan (de stekel) zou worden gebruikt voor twee zo totaal verschillende doeleinden als afweer van vijanden en voedseltransport. Ik kan echter niet inzien, waarom een gespecialiseerd orgaan niet zou kunnen dienen voor twee verschillende doeleinden. Men kan toch ook met de neus ademen èn ruiken; een kat verweert zich met zijn klauwen èn klimt er mede; een vleermuis fladdert met zijn vlieghuid èn omhult er zich mede tijdens de winterslaap; een walvisch zwemt met de staart èn kan er zich mee verdedigen. Zo zijn er nog meer voorbeelden te noemen.

Ik hoop enige zomerweken in een egelrijke streek door te brengen en zal dan dit vraagstuk gaarne in gedachten houden.

J. Viergever • Serooskerke (Schouwen)

Een neushaai, die geen Neushaai was.

Den 26sten December 1936 vonden we op het strand niet ver van Westenschouwen een aangespoelde haai. Meeuwen hadden er reeds enige gaten in geprikt, maar verder was hij nog gaaf en vers. Het 1 meter 47 lange dier was aan kop en rug fraai donkerblauw, de onderzijde was zilvergrijs. Daar de hem ter plaatse niet konden determineren, werd besloten hem mee te nemen. Thuis gekomen, werden er enige strandboekjes bij gehaald. En na enig